

Genderově podmíněné násilí na ženách

Istanbulská úmluva

Článek 3 – Definice

Pro účely této úmluvy:

- a “násilí vůči ženám” je chápáno jako porušování lidských práv a forma diskriminace žen a budou se jím rozumět veškeré činy genderového násilí, jež vyústí anebo mohou vyústit ve fyzickou, sexuální, psychickou či ekonomickou újmu či strádání žen, včetně hrozeb takovými činy, donucování nebo svévolného omezování svobody, ať k nim dochází na veřejnosti nebo v soukromí.
- b “domácím násilím” se rozumí veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického či ekonomického násilí, k němuž dochází v rodině nebo v domácnosti anebo mezi bývalými či stávajícími manžely či partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společnou domácnost s obětí;
- c pod pojmem “gender” se rozumí společensky ustavená role, chování, aktivity a atributy, jež daná společnost považuje za náležité pro ženy a muže.
- d “genderově podmíněné násilí vůči ženám” znamená násilí, jež je zaměřeno na ženu proto, že je žena, anebo násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy;
- e “obětí” se rozumí jakákoli fyzická osoba, jež je vystavena chování specifikovanému v bodech a a b;
- f “ženami” se rozumí i dívky mladší 18 let.

Genderově podmíněným násilím na ženách se tedy myslí veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického, ekonomického či dalších forem násilí, které jsou cíleny na ženy z důvodu, že jsou ženami, anebo akty tohoto násilí, které nepřiměřeně dopadají na ženy. Podle definice OSN (Deklarace o odstranění násilí páchaného na ženách z roku 1993) je pak obecně násilím na ženách míněn „každý projev rodově podmíněného násilí, který má nebo by mohl mít za následek tělesnou, sexuální nebo psychickou újmu nebo utrpení žen, včetně hrozby takovými činy, zastrašování a úmyslného omezování svobody, a to jak ve veřejném či soukromém životě.“

Istanbulská úmluva se týká jmenovitě těchto skutků / závažných trestných činů:

→ fyzické týrání	→ sexuální obtěžování
→ psychické týrání	→ vynucený sňatek
→ nebezpečné pronásledování (stalking)	→ mrzačení ženského genitálu
→ sexuální násilí, včetně znásilnění	→ vynucený potrat a vynucená sterilizace

Formy a témata genderově podmíněného násilí aneb s jakými pojmy a okruhy se v této oblasti můžeme mimo jiné setkat:

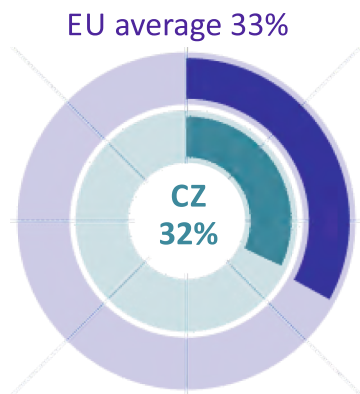
Domácí násilí – znásilnění – sexuální zneužívání – sexuální obtěžování – kybernetické obtěžování – nebezpečné pronásledování (stalking) – obchod se ženami – sexuální vykořisťování – škodlivé tradiční praktiky jako ženská obřízka, vynucené sňatky, zločiny ve jménu „cti“, vraždy pro věno – genderocida (interrupce plodů nebo zabíjení novorozeňat ženského pohlaví) – násilí páchané na ženách ve válečných konfliktech – násilí páchané na ženách patřících do skupiny zranitelných osob jako jsou např. migrantky a uprchlice, seniorky, ženy se zdravotním hendikepem, ženy patřící k menšinám.

Genderově podmíněné násilí na ženách

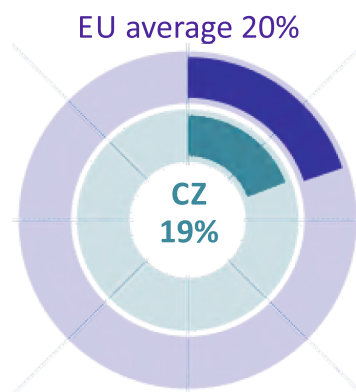
Fyzické, sexuální a psychické násilí – základní srovnání podle výzkumu FRA

(Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014)

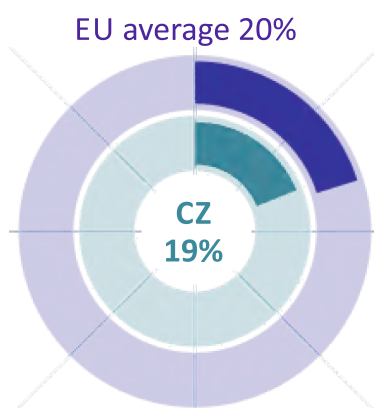
Ženy nad 15 let věku, které zažily fyzické a / nebo sexuální násilí ze strany partnera a / nebo jiné osoby (průměr EU 33%)

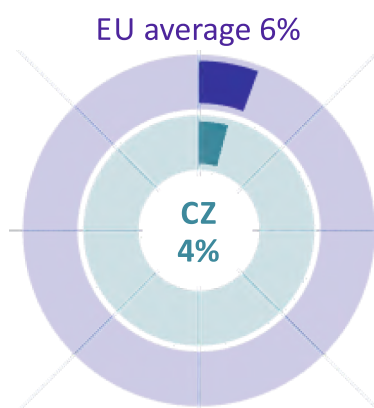
Ženy nad 15 let věku, které zažily fyzické násilí ze strany jiné osoby (průměr EU 20%)

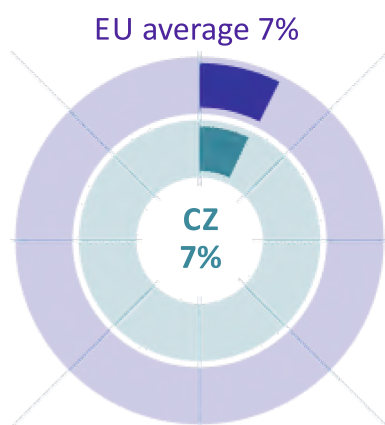
Ženy nad 15 let věku, které zažily fyzické násilí ze strany partnera (průměr EU 20%)

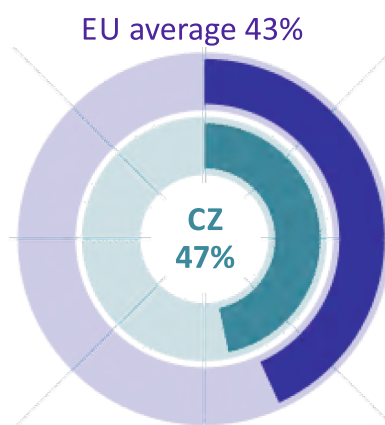
Ženy nad 15 let věku, které zažily sexuální násilí ze strany jiné osoby (průměr EU 6%)

Ženy nad 15 let věku, které zažily sexuální násilí ze strany partnera (průměr EU 7%)

Ženy nad 15 let věku, které zažily jakoukoliv formu psychického násilí ze strany partnera (průměr EU 43%)

Data z výzkumu lze generovat, třídit dle řady předdefinovaných kritérií a srovnávat na webu FRA:

<http://fra.europa.eu/DVS/DVT/vaw.php>